

Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açıları

*

Alpaslan Gözler *

Öz

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi ile kullanılmıştır. Kayseri ilindeki tüm Anadolu Öğretmen Liselerinde öğrenim gören, 9 ve 11. sınıflardan 885 öğrenciye, 6 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve 35 sorudan oluşan öğretmenlik mesleğine yönelik bakış açılarını inceleyen bir tutum ölçeği uygulanmıştır. Bulgular sonucunda 9 ve 11. sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında belirgin bir fark bulunmamaktadır. 11. Sınıf TM alanı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının MF alanı öğrencilerine göre daha olumlu olduğu, TM alanı öğrencilerinin sevgi ve değer açısından tutumlarının MF alanı öğrencilerinden daha olumlu olduğu görülmüştür. Uyum faktöründe ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ekonomik düzeylerine göre AÖL daha çok orta gelir seviyesindeki ailelerin çocukları tarafından tercih edilmektedir. Sevgi faktöründe gelir seviyesi 500-1000 ₺ olan öğrencilerle, uyum faktöründe gelir seviyesi 1001-2000 ₺ aralığında olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları daha yüksektir. Değer faktöründe ise belirgin bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Ailelerinde öğretmen olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öğrencilerin geneli öğretmenlik mesleğine değer verirken, kendilerine uygun bir meslek olarak görmemekte ve öğretmenlik mesleğini sevmemektedirler. Öğretmenlik mesleğinin seçilmemesinde Uygulama İzleme Etkinliklerin ve Öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin yetersiz olması, öğrencilerin kişisel nedenleri ve öğretmenlik statüsünün etkili olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Öğretmen Lisesi, Öğretmenlik mesleği, Seçim, Tutum.

* Yrd. Doç. Dr. Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, E-Posta: agozler@erciyes.edu.tr

Teaching Profession Perspective of Anatolian Teacher Training High School Students

*

Abstract

In this study, descriptive survey model, which is one of the quantitative research methods, is used. An attitude scale, made of 35 questions, and a personal information form, made of 6 questions, is performed on 885 students in 9th and 11th grades in Anatolian Teacher Training High Schools in the city of Kayseri. The scale analyzes viewpoints of students about teaching profession. According to the findings, there is not a significant difference between the attitudes of 9th and 11th grade students, who are teacher candidates. It is determined that the attitudes of 11th grade Turkish-Mathematics students towards teaching profession are more positive than the attitudes of 11th grade Mathematics-Science students. On the other hand, the attitudes of Turkish-Mathematics students in terms of love and value are more positive than Mathematics-Science students. There is not a meaningful difference in consistence factor. In terms of economic conditions, Anatolian Teacher Training High School is mostly preferred by the children of middle class. In love factor, attitudes of students whose family income levels are between 500 and 1000 ₺, are more positive while in consistence factor, attitudes of students whose family income levels are between 1001 and 2000 ₺, are more positive. It is determined that, there is not a significant difference in value factor. There is not a meaningful difference between the attitudes of students who have a teacher in his/her family and who don't have a teacher in his/her family. Generally, while students appreciate teaching profession, they don't think that it is an appropriate practice for them and they don't love it. It is found out that the reasons why teaching profession is not preferred are that practice follow-up activities and professional teaching knowledge classes are insufficient, students have some personal issues with the practice and they think that the status of teaching profession is low.

Keywords: *Anatolian Teacher Training High School, Teaching Profession, Choice, Attitude.*

Giriş

Bilgi birikiminin artması ve teknoloji alanındaki hızlı gelişmeler, insan yaşamında köklü ve sürekli değişmelere yol açmıştır. Bu değişime ayak uydurmak ve geri kalmamak tüm toplumların temel hedefi olmuştur. Bir anlamda kalkınma olarak ifade edilebilecek bu değişimden geri kalmamanın göstergesi, sahip olunan teknolojik düzeydir (Tutkun,2012).

Hızlı gelişim ve değişim çağı olan 21. yüzyılda tüm ulusların en büyük çabası, bu değişim sürecine ayak uydurabilecek yeterliklerle donatılmış, nitelikli bireyler yetiştirmektir. Bir ülkenin zenginliği, o ülke halkının doğuştan gelen yeteneklerinin etkili bir biçimde kullanılmasına ve geliştirilmesine bağlıdır (Kuran,2002). Kamran'a göre, insanın içindeki cevher, kıymet kendiliğinden dışa vurmaz, eğitim gerektirir. İnsanın ham maddesini yüksek kaliteli atölyelerde işlemek şarttır (Karaçam,2002).

Eğitim, insanı diğer canlılardan ayıran en temel süreçlerden biridir. Toplumsal bir varlık olan ve bazı yeterliklerle dünyaya gelen insan bulunduğu toplumun değerlerini, bulunduğu topluma uyumu, hatta hayatını sürdürürebilmek için gerekli bilgi ve beceriyi eğitim yoluyla kazanır. Kant'a göre: "İnsan ancak eğitim sayesinde insan olur. İnsanda önceden mevcut olmayan bu niteliği, eğitim gerçekleştirir. Çünkü insanın doğal yeteneklerinin gelişmesi kendiliğinden olup bitmez, doğa insana hazır yetenekler vermemiştir. Doğa insanı, sahip olduğu yeteneklerin, olanakların çekirdekleri ile donatmış, onları geliştirmeyi de insanın kendisine bırakmıştır" (Oktay,2007).

Bir milletin, sahip olduğu yaşayış ve düşünüşüne ait bütün değerlerini tarihi seyri içinde nesilden nesile aktararak ve geliştirerek sürdürdüğü en büyük çalışmalar eğitim çalışmasıdır. Eğitim nesiller arasındaki anlayış yakınlığını ve ahengi koruyarak tarih boyunca milli şuurun devamını ve gelişmesini sağlamayı hedef alır. Eğitim yalnız kültürün nesilden nesillere aktarımını değil aynı zamanda her alanda donanmış, kültürel ve bilimsel yönden üretken, toplum değerleriyle çelişmeyen bir nesil yetiştirmeyi sağlar (Ayhan,1995).

Bu durumları gözden geçirdiğimiz zaman eğitimin, kişiliğin gelişmesine yardım eden ve onu esas alan, onu yetişkin yaşamına hazırlayan, gerekli bilgi, beceri ve davranışlar elde etmeye yarayan bir süreç olduğunu anlarız (Tezcan,1988).

Bu sürecin en etkili ve önemli ögesini öğretmenler oluşturur. Öğretmen, eğitim sürecinde anahtar rol oynar. Öğretmenin, okuldaki rollerinden en önemlisi bilginin öğrenciye kazandırılmasında rehberlik etmektir. "Eğer bir kimseye balık verirseniz, onun bir öğün karnını doyurursunuz, ama balık tutmasını ğretirseniz onun yaşamı boyunca karnının doymasını sağlarsınız." diyen Çin atasözü, bilgi çağındaki öğretmenin rolü ile ilgili ipucu vermektedir. Bu nedenle öğretmenlik çok özel ve farklı bir meslektir (Tanrıgen,2002).

Bu bağlamda eğitimde kaliteli hizmetin üretilebilmesi, bilgiyi kazanma ve kullanma yollarını bilen öğretmenlerin yetiştirilmesine bağlıdır. Toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte ğretmen yetiştirme tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim açısından önemli sorunlardan biri olmuştur. Çünkü herhangi bir ülkede, öğretmenler ve öğretmenlik mesleği yeterli g ve niteliğe ulaşmadıkça, o ülkede en iyi eğitim sistemi ve en yüce eğitim amaçları bulunsa bile, bunlar gerçekleşmez. Eğitim sisteminin başarısı, sistemin önemli bir elemanı olan öğretmenlere bağlıdır (Ketencioğlu, 2007).

Öğretmenlik mesleğini 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. Maddesi, "Devletin eğitim-ğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir." şeklinde tanımlanmaktadır. Yine aynı maddede "ğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır. Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için hangi eğitim kademesinde olursa olsun ğretmen adaylarının yükseköğrenim görmelerinin sağlanması esastır" denmektedir (MEB,2009).

Bu nedenle eğitim fakültelerine ğrenci sağlamada önemli kaynak olması ve daha öğretmenlik mesleğine başlamadan önce öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirmesi amaçıyla Anadolu ğretmen Liseleri kurulmuştur.

Anadolu ğretmen Liseleri ğrencileri öğretmenlik mesleğine ve yükseköğretime yönelten, ğretmen yetiştirmede temel kurum olmuştur. Anadolu ğretmen Liselerinin bu mesleğe aşağıda belirtilen amaçları doğrultusunda ğrenci seçimlerini yapabilmesi, sonrasında da öğrencilerine öğretmenlik mesleğinin yapıcı, yaratıcı ve seçkin birer yesi olabilecek şekilde yetiştirebilmesi ve ğrencilerinin 4 yıllık eğitimi sonucunda öğretmenlik eğitimi veren fakültelere ilk tercihleri arasında yer vererek bu

bölgümlere yerleşebilmelerini sağlaması sistemin başarısı açısından son derece önemlidir (Şahin, 2010). Bu okul, öğrencilerini bir üst öğrenime hazırlamakla beraber, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına nitelikli öğrenciler sağlamak durumundadır.

Öğretmenlik ruhunu aşlamak ve öğretmenlik mesleğini sevdirmek, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırmak amacıyla açılan; başlangıcını 16 Mart 1848'de İstanbul'da açılan Darülmualimin-i Rüşdiler'in oluşturduğu okullar, 1989-1990 öğretim yılından itibaren Anadolu Öğretmen Lisesi olarak eğitim ve öğretime devam etmektedir (Şahin, 2010).

(02/02/2005 tarihli ve 25715 sayılı R.G. yayımlanan Yönetmeliğin 1 inci maddesi ile değişik) Anadolu Öğretmen Liseleri, Millî Eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak;

1. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına öğrenci hazırlamak,
2. Öğrencilerine;
3. Öğretmenlik mesleğini sevdirmek,
4. Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırmak,
5. Orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vermek,
6. Ülke kalkınmasına sosyal, kültürel ve ekonomik yönden katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmak,
7. Dünyadaki gelişme ve değişimleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenmelerini sağlamak,
8. (12/08/2006 tarihli ve 26257 sayılı R.G. yayımlanan Yönetmeliğin 2 nci maddesi ile değişik) Öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularının geliştirilmesi, her bireyin farklı ve ayrı bir değer olduğu ve ekip çalışmasıyla ortak başarının elde edilmesinde önemli katkı sağlayacağı inancının verilmesine yönelik çağdaş bir eğitim ortamı hazırlamak amacıyla ilköğretimden sonra öğrenim süresi dört yıl olan paralı-parasız yatılı ve gündüzlü ortaöğretim kurumlarıdır (MEB,2006).

AÖL öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına ilişkin literatür taramasında;

Şahin(1992)" Arifiye AÖL Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları" adlı araştırmasında öğrenci tutumlarının, cinsiyet ve ai-

lenin aylık gelirine göre farklılaşmadığı, sadece üniversitedeki öğrenciliklerinde de öğretmenlik mesleğine devam etme beklentilerine göre farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır.

Aşkar ve Erden'in (1986) yaptığı çalışmada öğretmen yetiştiren kurumların, öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde değiştirmede çok etkili olmadığı belirlenmiştir. Fakat öğrencilerin tutumlarının daha çok kararsızlık biçiminde kendini göstermesi, öğrencilerin tutumlarının olumlu yönde değiştirilebileceğini düşündürmüştür. Bu açıdan öğretmen yetiştiren kurumlara önemli görevler düştüğü sonucuna varılmıştır.

Çelenk(1988), eğitim fakültelerindeki öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları konusunda yaptığı çalışmada ailesinde öğretmen bulunup bulunmamasına göre tutumların değişmediği ama öğretmen lisesi çıkışlıların tutum puanlarının diğer öğretim kurumlarından gelen öğrencilerden daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca cinsiyete göre tutum puanlarını incelediğinde, kızların tutum puanlarının daha yüksek olduğunu saptamıştır.

Gerek(2006) "Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları" adlı çalışmasında öğrencilerin tutumlarının kızlarda, orta gelir seviyesindeki öğrencilerde ve ailesinde öğretmen bulunmayan öğrencilerde daha olumlu olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca 1 ve 3. sınıf öğrencilerinin düşünce ve tutumları arasında önemli bir fark olmadığını tespit etmiştir.

Duran(2009) "Anadolu Öğretmen Liseleri'nde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları" adlı çalışmasında cinsiyet ve ailede öğretmen bulunma durumuna göre farklılık görülmediğini tespit etmiştir.

Güleçen ve diğerleri (2007) "Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları" adlı çalışmasında öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında ailelerinin gelir düzeylerine ve sınıflarına göre anlamlı fark bulunmadığını, öğrenim gördükleri alana göre fark bulunduğunu tespit etmiştir. Genel itibariyle ise öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları orta düzeydedir sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma sonuçlarına genel olarak bakıldığında ise AL öğrencilerinin 1990'lı yıllarda öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir. Son yıllarda ise bu yöndeki görüşlerin olumsuz

yönde değiştiği gözlenmektedir. Araştırma sonuçları, bunun nedenini öğrencilerin artık AÖL'nin öğretmenlik mesleğine hazırlayıcı yönünü ikinci planda gördüklerini bu okulları iyi eğitim veren kurumlar olduğu için seçtiklerini göstermektedir (Şahin,2010).

Bu çalışmada da belirli amaçlar doğrultusunda öğretmen yetiştirmede alt yapıyı oluşturan Anadolu Öğretmen Liselerinin amaçlarını gerçekleştiremediği fark edilip ortaya konulan hipotez doğrulanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, Anadolu Öğretmen Liselerinde öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Hipotezi doğrulamak için aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın genel amacına yönelik olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine bakışları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
2. Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine bakışları sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine bakışları alan değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine bakışları gelir seviyesi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
5. Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine bakışları ailede öğretmen bulunma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
6. Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine bakışları tercih değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi ile hazırlanmıştır. Nicel araştırmalar, araştırmanın başında oluşturulmuş olan hipotezleri sınamak amacıyla geniş çaplı örneklemelerden nicel veriler toplayan, bu verileri istatistiksel olarak çözümleyen ve bulgularını genelleme amacı taşıyan araştırmalardır (şavran,2012). Bunun için, Kayseri ilindeki tüm Anadolu ğretmen Liselerinde ğrenim gören, 9 ve 11. sınıflardan 885 öğrenciye, 6 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve 35 sorudan oluşan öğretmenlik mesleğine yönelik bakış aalarını inceleyen bir tutum leği uygulanmıştır.

Öğrencilerin, ğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet, sınıf, öğrenim gördüğü alan, aile gelir seviyesi, ailede ğretmen bulunma ve niversite sınavında öğretmenlik mesleğini tercih etme değişkenlerine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak ve bunlar arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla sonuçlar SPSS programı yardımıyla analiz edilen veriler yorumlanmıştır.

Araştırma Grubu

Bu araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim-ğretim yılında Kayseri ilinde bulunan MEB'e (Milli Eğitim Bakanlığı) bağlı bütün Anadolu ğretmen Liseleri'ndeki 1646 ğrenci oluşturmaktadır. Bu okullar Hidayet Aydoğan Anadolu ğretmen Lisesi, Develi İMKB Anadolu ğretmen Lisesi, Bünyan Anadolu ğretmen Lisesi, Pazarören Mimar Sinan Anadolu ğretmen Lisesi, Yahyalı Mustafa Koyuncu Anadolu ğretmen Lisesi'dir. Örneklem ise bu okullarda öğrenimine devam eden 9 ve 11. sınıflardır. Hidayet Aydoğan Anadolu ğretmen Lisesinde 263 (9'lardan 168, 11'lerden 95 ğrenci), Develi İMKB Anadolu ğretmen Lisesinde 212 (9'lardan 136, 11'lerden76 ğrenci), Bünyan Anadolu ğretmen Lisesinde 182 (9'lardan 101, 11'lerden 81 ğrenci), Pazarören Mimar Sinan Anadolu ğretmen Lisesinde 100 (9'lardan 62, 11'lerden 38 ğrenci), Yahyalı Mustafa Koyuncu Anadolu ğretmen Lisesinde 128 (9'lardan 68, 11'lerden 60 ğrenci) ğrenciye tutum leği uygulanmıştır. Ölçek toplamda 885 öğrenciye uygulanmıştır. Bunlardan 58 tanesi çeşitli nedenlerden dolayı geçersiz sayılmıştır. Araştırma grubuna ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo.1. Araştırmaya katılan Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin farklı değişkenlere göre frekans ve yüzde dağılımı

		f	%
Cinsiyet	Kız	453	54.8
	Erkek	374	45.2
Sınıf	9. sınıf	503	60.8
	11. sınıf	324	39.2
Gelir	500-1000	227	27.4
	1000-2000	310	37.5
	2000 üstü	290	35.1
Alan	TM	135	41.6
	MF	189	58.4
Ailede Öğretmen	Var	181	21.9
	Yok	646	78.1
Tercih	Öğretmenlik	132	16
	Diğer	695	84

Araştırmaya katılan öğrencilerin %54,8'inin (453) kız, %45,2'sinin (374) erkek olduğu görülmektedir. Kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısına oranla daha fazla olduğu söylenebilir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %60,8'inin (503) 9. sınıf, %39,2'sinin (324) 11.sınıf olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden 11.sınıf olan 324 öğrencinin %16,3'ünün (135) TM alanını %22,9'unun (189) MF alanını seçtiği görülmektedir. Kişisel bilgi formunda dil alanı olmasına rağmen ölçeğin uygulandığı sınıflarda dil alanını işaretleyen öğrenci olmadığı için bu bölüm değerlendirme dışında bırakılmıştır. Ayrıca, 9.Sınıflar alan seçimi olmadığı için bu seçeneği boş bırakmışlardır. Toplam sayının %60,8'ini 9.sınıflar oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %27,4'ünün (227) gelir seviyesi 500-1000 ₺, %37,5'inin (310) 1000-2000 ₺, %35,1'inin (290) ise 2000 ₺ ve üstünde olduğu görülmektedir

Araştırmaya katılan öğrencilerin %21,9'unun (181) ailesinde öğretmen bulunurken, %78,1'inin (646) ailesinde öğretmen bulunmadığı görülmektedir. Araştırmada ailesinde öğretmen bulunan öğrencilerin sayısının, bulunmayan öğrencilere göre yaklaşık dört kat daha fazla olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %16,0'ının (132) öğretmenlik mesleğini tercih etmek istediği, %84,0'ının (695) öğretmenlik dışındaki meslekleri seçmek istediği görülmektedir. Sonuçlara bakıldığında Öğretmenlik dışındaki meslekleri seçmek isteyenlerin, istemeyenlere göre yaklaşık beş kat fazla olduğu görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek için "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği", bu öğrencilerin kişisel verilerini toplamak amacıyla da araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Anadolu Öğretmen Lisesi mezunlarıyla öğretmenlik mesleğine yönelik mülakat yapılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, sınıf, alan, gelir seviyesi, ailesinde öğretmen bulunma durumu ve üniversite sınavında tercih etmek istediği meslek hakkında bilgi toplamak amacıyla kapalı uçlu sorulardan oluşturulmuştur (EK-1).

Tutum Ölçeği: Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile Çetin (2006) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Beşli likert tipi olan ölçekte 15'i olumsuz 20'si olumlu 35 madde bulunmaktadır.

Ölçek, olumlu cümleler "kuvvetle katılıyorum" seçeneğinden "asla katılmam" seçeneğine doğru "5, 4, 3, 2, 1" şeklinde puanlanırken, olumsuz cümleler de bunun tam tersi bir yol izlenerek "kuvvetle katılıyorum" seçeneğinden "asla katılmam" seçeneğine doğru "1, 2, 3, 4, 5" şeklinde puanlanmaktadır. Sevgi, değer ve uyum olmak üzere üç boyuttan oluşan ölçek üç alt boyut için ayrı puan vermektedir.

Bulgular ve yorumlar

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular araştırmanın alt amaçlarına uygun olarak aynı sırada verilmiştir.

1. Anadolu Öğretmen Lisesi 9 ve 11. Sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmasına ilişkin t testi sonuçları

FAKTÖR	Cinsiyet	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
SEVGİ	Kız	453	67,37	17,32	2,981	,00*
	Erkek	374	63,80	16,92		
DEĞER	Kız	453	31,85	6,25	2,535	,01*
	Erkek	374	30,72	6,56		
UYUM	Kız	453	15,84	4,32	1,668	,09
	Erkek	374	15,33	4,46		

* $p < ,05$

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet faktörüne göre aritmetik ortalamalarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için uygulanan t testi sonucunda yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2 incelendiğinde sevgi faktöründe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda kız öğrencilerin puan ortalamasının 67,37, erkek öğrencilerin puan ortalamasının ise 63,80 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t = ,00$, $p < ,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Değer faktörüne göre kız öğrencilerin puan ortalamasının 31,85, erkek öğrencilerin puan ortalamasının 30,72 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t = ,01$, $p < ,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Uyum faktörüne göre kız öğrencilerin puan ortalamasının 15,84, erkek öğrencilerin puan ortalamasının 15,33 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t = ,09$, $p > ,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olmadığını göstermektedir.

2. Anadolu Öğretmen Lisesi 9 ve 11. Sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları sınıf değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının sınıf değişkenine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin sınıf değişkenine göre farklılaşmasına ilişkin t testi sonuçları

FAKTÖR	Sınıf	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
SEVGİ	9. Sınıf	503	66,17	17,45	,858	,39
	11. Sınıf	324	65,12	16,87		
DEĞER	9. Sınıf	503	31,21	6,60	-,734	,46
	11. Sınıf	324	31,54	6,10		
UYUM	9. Sınıf	503	15,78	4,43	1,428	,15
	11. Sınıf	324	15,34	4,32		

Tablo 3 incelendiğinde sevgi faktöründe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda 9. sınıf öğrencilerinin puan ortalamasının 66,17, 11. sınıf öğrencilerinin puan ortalamasının ise 65,12 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t = ,39$, $p > ,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Değer faktörüne göre 9. sınıf öğrencilerinin puan ortalamasının 31,21, 11. sınıf öğrencilerinin puan ortalamasının 31,54 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t= ,46, p>,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Uyum faktörüne göre 9. sınıf öğrencilerinin puan ortalamasının 15,78, 11. sınıf öğrencilerinin puan ortalamasının 15,34 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t= ,15, p>,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olmadığını göstermektedir.

3.Anadolu Öğretmen Lisesi 11. Sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları alan değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan 11.sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının alan değişkenine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 4' da verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin alan değişkenine göre farklılaşmasına ilişkin t testi sonuçları

FAKTÖR	Alan	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
SEVGİ	TM	135	70,53	19,48	5,063	,00*
	MF	189	61,25	13,50		
DEĞER	TM	135	33,14	5,10	4,085	,00*
	MF	189	30,40	6,50		
UYUM	TM	135	15,71	4,79	1,298	,19
	MF	189	15,07	3,94		

Tablo 4 incelendiğinde sevgi faktöründe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda TM öğrencilerinin puan ortalamasının 70,53, MF öğrencilerinin puan ortalamasının ise 61,25 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t= ,00, p<,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Değer faktörüne göre TM öğrencilerin puan ortalamasının 33,14, MF öğrencilerinin puan ortalamasının 30,40 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t= ,00$, $p<,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Uyum faktörüne göre TM öğrencilerin puan ortalamasının 15,71, MF öğrencilerinin puan ortalamasının 15,07 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t= ,19$, $p>,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olmadığını göstermektedir.

4.Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları gelir seviyesine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının gelir seviyesine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi (F testi) kullanılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 5 ve Tablo 6'de verilmiştir

Tablo 5. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin gelir seviyesi değişkenine göre dağılımına ilişkin N, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma değerleri

FAKTÖR	Gelir Seviyesi	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
SEVGİ	500-1000	227	69,38	17,28
	1001-2000	310	66,28	16,65
	2001 ve üstü	290	62,36	17,19
DEĞER	500-1000	227	31,43	6,45
	1001-2000	310	31,55	6,40
	2001 ve üstü	290	31,04	6,40
UYUM	500-1000	227	15,96	4,27
	1001-2000	310	16,07	4,20
	2001 ve üstü	290	14,85	4,58

Tablo 5 incelendiğinde sevgi faktöründe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda gelir seviyesi 500-1000 ₺ olan öğrencilerin puan ortalamasının 69,38, 1001- 2000 ₺ olan öğrencilerin puan ortalamasının 66,28, 2001₺ ve üstü olan öğrencilerin puan ortalamasının 62,36 olduğu görülmektedir. Puan ortalamasına bakıldığında en yüksek ortalamanın 500-1000 ₺ gelir seviyesine sahip olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Değer faktöründe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda gelir seviyesi 500-1000₺ olan öğrencilerin puan ortalamasının 31,43, 1001- 2000 ₺ olan öğrencilerin puan ortalamasının 31,55, 2001₺ ve üstü olan öğrencilerin puan ortalamasının 31,04 olduğu görülmektedir. Puan ortalamasına bakıldığında en yüksek ortalamanın 1001-2000 ₺ gelir seviyesine sahip olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Uyum faktöründe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda gelir seviyesi 500-1000 ₺ olan öğrencilerin puan ortalamasının 15,96, 1001- 2000 ₺ olan öğrencilerin puan ortalamasının 16,07, 2001 ₺ ve üstü olan öğrencilerin puan ortalamasının 14,85 olduğu görülmektedir. Puan ortalamasına bakıldığında en yüksek ortalamanın 1001-2000 ₺ gelir seviyesine sahip olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının gelir seviyesine göre farklılaşmasına ilişkin F testi (Varyans Analizi) sonuçları Tablo 6' da verilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya katılan öğrencilerin sevgi, değer, uyum faktörlerinin gelir seviyesine göre farklılaşmasına ilişkin F testi (Varyans Analizi) sonuçları

FAKTÖR	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
SEVGİ	Gruplarasası	6420,707	2	3210,354	11,082	,00*
	Grup içi	238703,888	824	289,689		
	Toplam	245124,595	826			
DEĞER	Gruplarasası	41,481	2	20,740	,503	,60
	Grup içi	33956,677	824	41,210		
	Toplam	33998,157	826			
UYUM	Gruplarasası	258,953	2	129,476	6,805	,00*
	Grup içi	15676,999	824	19,025		
	Toplam	15935,952	826			

Sevgi faktöründe gruplar arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan F değeri ($F=11,082$, $p<,05$) boyutunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir.

Değer faktöründe ($F=,503$, $p>,05$) grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı görülmektedir.

Uyum faktöründe ($F=6,805$, $p<,05$) grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir.

Sevgi ve uyum faktöründe ortaya çıkan farkın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan TUKEY testi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Araştırmaya katılan öğrencilerin sevgi ve uyum faktörlerinin gelir seviyesine göre farklılaşmasına ilişkin TUKEY testi sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Gelir Seviyesi	(J) Gelir Seviyesi	Ortalamalar Arasındaki Fark (I-J)	p
Sevgi	2001 ve üstü	500-1000	-7,02560*	,00*
		1001-2000	-3,92180*	,01*
Uyum	2001 ve üstü	500-1000	-1,10518*	,01*
		1001-2000	-1,21580*	,00*

Tablo 7 incelendiğinde gelir seviyesi 2001 ₺ ve üstü olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik sevgi düzeylerinin gelir seviyesi 500-1000 ₺ ve 1001-2000 ₺ olan öğrencilerden anlamlı düzeyde düşük olduğu söylenebilir.

Gelir seviyesi 2001 ₺ ve üstü olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik uyum düzeylerinin gelir seviyesi 500-1000 ₺ ve 1001-2000 ₺ olan öğrencilerden anlamlı düzeyde düşük olduğu söylenebilir.

5. Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ailesinde öğretmen bulunma durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının ailesinde öğretmen bulunma durumuna göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 8'de verilmiştir

Tablo 8. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin ailesinde öğretmen bulunma durumuna göre t testi sonuçları

FAKTÖR	Aile Öğ- retmen	N	Arit- metik Orta- lama	Stan- dart Sapma	t	p
SEVGİ	Var	181	64,88	16,18	-,774	,43
	Yok	646	66,00	17,51		
DEĞER	Var	181	30,91	6,30	-1,022	,30
	Yok	646	31,46	6,44		
UYUM	Var	181	15,16	4,43	-1,575	,11
	Yok	646	15,74	4,37		

Tablo 8 incelendiğinde sevgi faktöründe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda ailesinde öğretmen bulunan öğrencilerin puan ortalamasının 64,88, ailesinde öğretmen bulunmayan öğrencilerin puan ortalamasının ise 66,00 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t = ,43$, $p > ,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Değer faktörüne göre ailesinde öğretmen bulunan öğrencilerin puan ortalamasının 30,91, ailesinde öğretmen bulunmayan öğrencilerin puan ortalamasının 31,46 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t = ,30$, $p > ,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Uyum faktörüne göre ailesinde öğretmen bulunan öğrencilerin puan ortalamasının 15,16, ailesinde öğretmen bulunmayan öğrencilerin puan ortalamasının 15,74 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t = ,11$, $p > ,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olmadığını göstermektedir.

6. Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları tercih etmeyi düşündüğü mesleğe göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının tercih etmeyi düşündüğü mesleğe göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 9’de verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin öğrencilerin üniversite sınavında öğretmenlik mesleğini tercih etme durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t testi sonuçları

FAKTÖR	Tercih	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
SEVGİ	Öğretmenlik	132	86,78	14,83	18,050	,00*
	Diğer	695	61,76	14,54		
DEĞER	Öğretmenlik	132	33,43	6,39	4,121	,00*
	Diğer	695	30,94	6,34		
UYUM	Öğretmenlik	132	19,25	4,08	11,144	,00*
	Diğer	695	14,92	4,09		

Tablo 9 incelendiğinde sevgi faktöründe öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda tercih edeceği meslek öğretmenlik olan öğrencilerin puan ortalamasının 86,78, öğretmenlik olmayan öğrencilerin puan ortalamasının ise 61,76 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t= ,00$, $p<,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Değer faktörüne göre tercih edeceği meslek öğretmenlik olan öğrencilerin puan ortalamasının 33,43, öğretmenlik olmayan öğrencilerin puan ortalamasının 30,94 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t= ,00$, $p<,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Uyum faktörüne göre tercih edeceği meslek öğretmenlik olan öğrencilerin puan ortalamasının 19,25, öğretmenlik olmayan öğrencilerin puan ortalamasının 14,92 olduğu görülmektedir. Hesaplanan t değeri ($t= ,00$, $p<,05$) iki grubun arasındaki farklılığın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 10. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin faktör bazındaki tutum sonuçları

FAKTÖR	N	X
SEVGİ	827	2,86
DEĞER	827	3,91
UYUM	827	3,12

Tablo 10’da Anadolu Öğretmen Lisesinde okuyan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının ortalama puanları (X) incelenmiştir. Öğrencilerin sevgi (X 2,86) ve uyum (X 3.12) faktöründe kararsız oldukları görülürken, değer (X 3,91) faktöründe katıldıkları görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Elde edilen verilerden çeşitli bağıntılar kurularak şu sonuçlara varılmıştır:

- Anadolu Öğretmen Lisesindeki kız öğrenciler sevgi ve değer faktörlerinde erkek öğrencilerden daha yüksek puan ortalamasına sahiptir. Ölçeğin uyum faktöründe ise anlamlı bir fark görülmemiştir. Araştırma kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.
- 9 ve 11. sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Araştırmada 11. sınıf öğrencilerinin okula ilk başladıkları yıldan bu zamana kadar geçen sürede öğretmenlik mesleğine yönelik fikirlerinin değişme derecesinin olumlu olmadığı belirlenmiştir. Buradan yola çıkarak AÖL’nin öğrencilere olumlu tutum kazandırma konusunda yetersiz kaldığı düşünülebilir.
- 11. Sınıf TM alanı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının MF alanı öğrencilerine göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. TM alanı öğrencilerinin sevgi ve değer açısından tutumlarının MF alanı öğrencilerinden daha olumlu olduğu görülmektedir. Uyum faktöründe ise anlamlı bir fark bulunmamıştır.

- Ekonomik düzeylerine göre AÖL daha çok orta gelir seviyesindeki ailelerin çocukları tarafından tercih edilmektedir. Sevgi faktöründe gelir seviyesi 500-1000 ₺ olan öğrencilerle, uyum faktöründe gelir seviyesi 1001-2000 ₺ aralığında olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları daha yüksektir. Değer faktöründe ise belirgin bir fark yoktur. Sonuçta gelir seviyesi yükseldikçe öğretmenlik mesleğine duyulan ilginin azaldığı söylenebilir.
- Ailelerinde öğretmen olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Yine de sevgi faktöründe puan ortalamalarına bakıldığında ailesinde öğretmen olmayanların puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.
- Öğrencilerin geneli öğretmenlik mesleğine değer verirken, kendilerine uygun bir meslek olarak görmemekte ve öğretmenlik mesleğini sevmemektedirler.
- Öğretmenlik mesleğinin seçilmemesinde Uygulama İzleme Etkinliklerin ve ÖMBD'nin yetersiz olması, öğrencilerin kişisel nedenleri ve öğretmenlik statüsünün etkili olduğu görülmektedir.

Sonuç itibarıyla; nitelikli insan yetiştirilmesinin oldukça önem taşıdığı günümüz toplumunda öğretmenlere büyük rol düşmektedir. Dolayısıyla eğitim fakültelerine altyapı oluşturan Anadolu Öğretmen Liseleri büyük önem taşımaktadır. Ancak Anadolu Öğretmen Liseleri eğitim fakültesine öğrenci yetiştirmedeki beklentiyi yeterli düzeyde karşılayamamaktadır. Çünkü okula gelen öğrenciler üzerinde öğretmenlik mesleği adına olumlu yönde bir tutum geliştirilememektedir. Ayrıca AÖL öğrencileri dört yıllık eğitim öğretim sürecinde öğretmenlik mesleğine yönelik kazanımları tam olarak elde edemedikleri için zamanla öğretmenlik dışındaki alanlara yönelmektedir.

Yapılan bu çalışmada var olma sebebi öğretmen yetiştirmek olan Anadolu Öğretmen Liselerinde okumaya başlayan öğrencilerin, ilerleyen yıllarda öğretmenlik mesleğinden başka mesleklere daha fazla yöneldikleri görülmüştür. Bu da bu okulların var olma misyonuna ters düşmektedir. Elde edilen sonuçlar çalışmanın hipotezini doğrulamıştır.

Öneriler

1. İlköğretimden itibaren öğrencilere ilgi envanterleri uygulanarak öğretmenlik mesleğine karşı yatkınlıkları ölçülmelidir. Öncelikli olarak mesleğe yatkınlığı olan öğrenciler seçilmelidir. Bu sayede de AÖL'ye alınan öğrenciler hem öğretmenlik mesleğine karşı ilgili hem de başarılı öğrenciler olmalıdır.
2. Öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin olumlu tutum kazandırmada etkili olmadığı belirlenmiştir. Bu derslerde öğrencilerin mesleğe karşı olumlu tutum ve bilinç uyandırmaları sağlanmalıdır. Bu da ÖMBD öğretim programlarının öğrencilerde mesleği sevdirecek şekilde etkinlik temelli düzenlenmesi gerektiğini göstermektedir. Ayrıca ÖMBD öğretmenleri de uygun yöntem ve tekniklerle öğrencilerle sürekli etkileşim içinde olmalıdır.
3. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğini birebir yaşamaları için uygulama izleme etkinlikleri çok önemlidir. Şu anda yürürlükten kaldırılan bu etkinlikler 4 seneye yayılarak kademeli olarak uygulanmalıdır. Uygulama etkinliklerinin fiziki açıdan donanımlı okullarda yapılmasına özen gösterilmelidir.
4. AÖL öğrencilerine uzman kişiler aracılığıyla öğretmenlik mesleğini her yönüyle tanıtan seminerler düzenlenmelidir.
5. Öğretmenlerin öğrencilik yıllarındaki öğrenme yaşantıları meslek hayatlarına da yansımaktadır. Öğrencilerde olumlu tutum oluşturmak için görevde olan öğretmenlere hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmelidir.
6. Eğitim fakültesi ile işbirliği yapılmalıdır. Özellikle eğitim fakültesi öğrencileriyle AÖL öğrencilerinin ortak projelerde buluşturulması sağlanmalıdır.
7. AÖL mezunlarının eğitim fakültelerini seçmesinde etkisi büyük olan ek puan uygulamasının tekrar getirilmesi gerekmektedir.
8. Toplumda yerleşmiş olan öğretmen anlayışının olumlu yönde değiştirilmesi için TV programlarında, dizilerde, çizgi filmlerde ve sinema filmlerindeki öğretmen karakterlerinin mesleği özendirici nitelikte olmasına dikkat edilmelidir. Bu bağlamda da RTÜK'e büyük görev düşmektedir. Ayrıca öğretmenlik mesleğine ilgiyi artıracak nitelikte TV programı, diziler, filmler vs. çekilmelidir.
9. Her kademedeki ve her meslekten insanı yetiştiren kişi öğretmendir. Dolayısıyla en yüksek statüye sahip olması gereken meslek

öğretmenliktir. Başta maaş olmak üzere öğretmenliğin statüsünü artırıcı çalışmalar yapılmalıdır.

10. Ekonomiklik ilkesi gereğince AÖL'den mezun olan öğrenciler yerleşmiş oldukları ilgili eğitim fakültelerinde pedagoji derslerinden muaf tutulmalıdırlar.
11. AÖL'inde görev yapacak olan öğretmenlerin atamalarında, öğretmenlik mesleğine karşı tutumları üst düzeyde olan öğretmenler tercih edilmelidir.
12. 2013-2014 eğitim öğretim yılı itibariyle sayıları son yıllarda 300'lere ulaşan AÖL'nin niceliği azaltılarak niteliği arttırılmalıdır.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler:

1. Gelecekte konuyla ilgili araştırma yapmak isteyenler evreni genişleterek, ülke çapındaki AÖL'de farklı değişkenlerle farklı araştırmalar yapabilir.
2. Toplumdaki öğretmen algısına yönelik araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Aşkar,P. ve Erden,M.,(1986),Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumları,Marmara Üniversitesi I.Ulusal Eğitim Kongresi, İstanbul.
- Ayhan,H.,(1995),Eğitim Bilimine Giriş,İstanbul,Şule Yayınları,sayfa 17-18.
- Baltacıoğlu,İ.H.(1991),Öğretmen,Bütün Yönleri ile Hitabet,(Hazırlayan:Nejat Muallimoğlu),İstanbul,Avcıol Matbaa,sayfa 194.
- Büyükkaragöz, S. ve Çivi,C.,(1997),Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri, Genel Öğretim Metodları,İstanbul,Öz Eğitim Yayınları, sayfa 11.
- Çelenk, S.,(1988),Eğitim Yüksek Okulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları,(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi),Selçuk Üniversitesi,Konya
- Çetin,Ş.,(2006), Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi(Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması), Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, sayfa 18,28-37

- Duran,O.,(2009), Anadolu Öğretmen Liselerinde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, Sayfa 56.
- Gerek, R.,(2006),Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencileri'nin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları,Yüksek Lisans Tezi,Sütçü İmam Üniversitesi,Kahramanmaraş, sayfa 75.
- Güleçen S. ve diğerleri(2008),Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları, Elazığ:Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt 18 , Sayı:1.
- Karaçam,A.,(2001),Başarılı Öğretmenin Portresi,Bilge Yayınları,sayfa 18.
- Kavcar,C.,(1999), “Nitelikli Öğretmen Sorunu” 21.Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu, Ankara.
- Ketencioğlu,E.,(2007), Anadolu Öğretmen Lisesine Devam Eden Öğrencileri Öğretmenlik Mesleğine Yönelten Etkenler, Yüksek Lisans Tezi,Balıkesir Üniversitesi,Balıkesir,Giriş.
- Kuran,K.,(2002),Öğretmenlik Mesleği(Niteliği ve Özellikleri), Öğretmenlik Mesleğine Giriş,(Editör:Adil Türkoğlu),Ankara,Mikro Yayınları,sayfa 253.
- MEB, (2006), Milli Eğitim Anadolu Öğretmen Liseleri Yönetmeliği, <http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2006/oyegm/AndOgrLisYonetmeliği.html> (Genel Ağdan 19.01.2014 tarihinde alınmıştır)
- MEB.,(2009),Öğretmenlik,http://personel.meb.gov.tr/daireler/mevzuat/mevzuatlar/milli_egitim_temel_kanunu_1739.pdf_(Genel Ağdan 19.01.2014 tarihinde alınmıştır)
- Oktay,A.,(2007),Eğitimin Temel Kavramları ve Eğitim Düşüncesinin Tarihsel Gelişimi,Eğitim Bilimine Giriş,(Editör:Ayla Oktay),Ankara,Pegem A Yayıncılık,sayfa 253-254.
- Şahin,A.,(2010),Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Meslek Bilgisi Derslerine İlişkin Görüşleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, Yüksek Lisans Tezi,Hacettepe Üniversitesi, Ankara, sayfa 17 sayfa 65.
- Şahin,N.,(1992),Arifiye Anadolu Öğretmen Lisesi 3. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları,(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)Hacettepe Üniversitesi,Ankara.

- Şavran,T.G.,(2012), Toplum,Bilim ve Yöntem,Sosyolojiye Giriş,(Editör:Nadir Suğur), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, sayfa 21.
- Tanrıöğen,A.,(2002), Öğretmenlik Mesleğinde Yeni Yönelimler,Öğretmenlik Mesleğine Giriş,(Editör:Adil Türkoğlu),Ankara,Mikro Yayınları,sayfa 281
- Tezcan,M.,(1988),Eğitim Sosyolojisi,Ankara,Olgaç Matbaası,sayfa 4.
- Tutkun,Ö.F.,(2002),Okul ve Sınıf Ortamı,Öğretmenlik Mesleğine Giriş,(Editör:Adil Türkoğlu),Ankara,Mikro Yayınları,sayfa 234.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Gözler, A. (2015). Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açıları, *OPUS - Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi*, 5(9) s.85-108